

RADA PRE VYSIELANIE A RETRANSMISIU

Dobrovičova č. 8, PO BOX 155, 810 00 Bratislava

Rozhodnutie č. RL/23/2015
Správne konania č.: 503/SKO/2015

Bratislava dňa 13. 10. 2015
Doložka právoplatnosti:

R o z h o d n u t i e

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) a h) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 503/SKO/2015 MARKÍZA-SLOVAKIA, spol. s r.o.

p o r u š i l

povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že dňa 5. 3. 2015 v čase od cca 19:00 hod odvysielal v rámci programovej služby TV MARKÍZA program *Televízne noviny*, konkrétne príspevok s názvom *Podpálil si dom*, v ktorom neoddelil hodnotiace komentáre, cit.:

*„V obave, aby nepripadol jeho exmanželke, vzal šesťdesiatročný muž riešenie do vlastných rúk.“
„Spor o dom vyriešil pán Michal svojsky. Jednoducho ho podpálil.“*

od informácií spravodajského charakteru, čím došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu - **upozornenie na porušenie zákona.**

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.“.

O d ô v o d n e n i e

V zmysle § 4 zákona č. 308/2000 Z. z., Rada je orgánom verejnej správy, ktorého prvoradým poslaním je presadzovať záujmy verejnosti, pričom dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie, retransmisiu a poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania a retransmisie v rozsahu vymedzenom cit. zákonom.

Do pôsobnosti Rady patrí aj ukladanie sankcií vysielateľom a prevádzkovateľom retransmisie, stanovených § 64 až 67 zákona č. 308/2000 Z. z., pričom na konanie podľa tohto zákona sa, podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z., vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“), okrem ustanovení § 23 časti neprístupnosti zápisníc o hlasovaní a § 49, § 53, § 54, § 56 až 68.

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 26. 5. 2015 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči spoločnosti MARKÍZA-SLOVAKIA, spol. s r.o., (ďalej len „účastník konania“) vo veci možného porušenia **§ 16 ods. 3 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že dňa 5. 3. 2015 v čase od cca 19:00 hod odvysielal v rámci programovej služby TV MARKÍZA program Televízne noviny, konkrétne príspevok s názvom Podpálil si dom, čím mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené listom dňa 11. 6. 2015, na základe čoho sa dňom doručenia začalo správne konanie č. 503/SKO/2015. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj prepis/popis skutkového stavu.

Dňa 14. 6. 2015 bola Rade listom zaevidovaným pod č. 2869/2015/P doručená žiadosť účastníka konania o predĺženie lehoty na vyjadrenie spolu so žiadosťou o zaslanie podkladov zhromaždených v správnom konaní č. 503/SKO/2015 (monitorovacia správa/správa o šetrení sťažnosti a záznam vysielania programu).

Rada zaslala účastníkovi konania pracovný materiál Kancelárie Rady – Správa o kontrole dodržiavania povinností (sťažnosť č. 220/SO/2015) a záznam vysielania programu Televízne noviny, odvysielaný na programovej službe TV MARKÍZA dňa 5. 3. 2015 v čase od cca 19:00 hod ako prílohu listu č. 3049/2015/O, ktorý mu bol doručený dňa 24. 6. 2015. V liste bol zároveň požiadaný, aby sa vyjadril do 5 dní odo dňa doručenia predmetného listu.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 29. 7. 2015 listom zaevidovaným pod č. 3656/2015/P.

Podkladmi pre toto rozhodnutie sú záznam vysielania programu *Televízne noviny*, odvysielaný na programovej službe TV MARKÍZA dňa 5. 3. 2015 v čase od cca 19:00 hod, prepis/popis skutkového stavu, ktorý tvorí prílohu oznámenia o začatí správneho konania a vyjadrenie účastníka konania doručené Rade dňa 29. 7. 2015.

Rada po oboznámení sa so všetkými podkladmi vo veci rozhodla dňa 13. 10. 2015.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Monitorované vysielanie: Televízne noviny

Vysielané dňa: 5. 3. 2015

Čas vysielania: cca 19.00 hod.

Čas vysielania:

- cca 19:00 – začiatok programu

Príspevky:

- Podpálil si dom
- Rok do volieb
- Nehoda na priecestí
- Rozsypané pomaranče

- cca 19:08 hod. – reklamný blok

- cca 19:14 hod. – upútavka na program *Búrlivé víno*

- cca 19:14 hod. – pokračovanie programu *Televízne noviny*

Príspevky:

- Nekonečný príbeh anjela smrti
- Ostro sledovaný proces
- Američania posielajú vojakov
- Američania u nás trénujú
- Bojíme sa Rusov
- Slovom proti agresii
- Zopakujú si voľby
- Sokolov penzión
- Výpoveďami hrozia aj sestry
- Problémy žilinskej nemocnice
- Ozdravujú podľa kotolníka
- Ukončili sanačné práce
- Milióny pre Rómov
- Zahraničné správy
- Medveď ma Morave
- Za obezitu môže biely jed
- Za sťahovanie do basy
- Ochrana pred odpočúvaním
- Drony ako nosiči obuvi
- Začínáme vyrábať nové autá
- Majstri ilustrátori

- cca 19:55 – koniec programu

Príspevok: *Podpálil si dom* (názov uvedený vo forme titulku umiestneného v dolnej časti obrazovky počas doby trvania príspevku).

Prepis:

Mária Chreneková Pietrová, moderátorka: „Po rozvode sa nevedeli dohodnúť na rozdelení majetku. Najväčší problém bol s rodinným domom.“

Jaroslav Zápala, moderátor: „V obave, aby nepripadol jeho exmanželke, vzal šesťdesiatročný muž riešenie do vlastných rúk.“

Rudolf Takács, sused: „Spomínal, že niečo spraví, že už človek nevydrží.“

Marek Šilhavík, redaktor: „Spor o dom vyriešil pán Michal svojsky. Jednoducho ho podpálil.“

Katarína Bartalová, suseda: „Okolo deviatej si môj muž všimol plamene v susedstve. Vraví, že niečo horí, pod' sa na to pozrieť. Vtedy už všetko praskalo, vzadu horela garáž.“

Juraj Fabian, veliteľ zásahu, HaZZ Štúrovo: „Po lokalizácii sme vlastne našli päť ohnisk, čo nasvedčuje tomu, že to bolo pravdepodobne úmyselne zapálené.“

Marek Šilhavík, redaktor: „Hasiči prehládali celý dom. Podľa susedov sa mal totiž muž nachádzať vo vnútri. Michal sa však prechádzal po dedine a vrátil sa až po uhasení požiaru.“

Rudolf Takács: „Prišiel kludne, ako keby nič sa nestalo. A hneď suseda hovorí, čo si robil, ty. Zrazu zapálil, aby manželka nemala byť, aby nemala kde bývať.“

Eva Čákvárová, starostka obce Biňa: „Nevedeli sa dohodnúť, že komu dať ten rodinný dom, lebo chceli by to aj predať, lenže nevedeli sa dohodnúť.“

Marek Šilhavík, redaktor: „Muž už v minulosti problémy so zákonom mal. Len prednedávnom sa vrátil z väzenia.“

Eva Čákvárová: „Vlani, voľakedy v máji prišiel domov, on bol v base.“

Rudolf Takács: „Lebo zabil svojho chlapca, zabil tu v tomto dvore.“

Marek Šilhavík, redaktor: „Michal sa momentálne nachádza v policajnej cele. Na rozdiel od svojej exmanželky má o novú strechu nad hlavou postarané.“

Renáta Čuháková, hovorkyňa KR PZ v Nitre: „Štúrovskí policajti začali trestné stíhanie vo veci prečinu poškodzovania cudzej veci a zároveň z tohto prečinu obvinili šesťdesiatročného muža.“

Rudolf Takács: „On, muselo mu preskočiť. Inak by to nespravil.“

Marek Šilhavík, redaktor: „Z Bíne Marek Šilhavík, televízia Markíza.“

* * *

Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.: „Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru“.

Pojmy objektivnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z. z. ani v súvisiacich právnych predpisoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah.

S kategorizáciou vyššie uvedených pojmov ako pojmov neurčitých sa stotožňuje aj účastník konania a v tejto súvislosti dodáva, cit.: „Správny orgán však nemôže tieto neurčité pojmy vykladať extenzívne a tým rozširovať svoju pôsobnosť. Extenzívny výklad neurčitých pojmov by predstavoval porušenie čl. 2 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“)“.

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutralita vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

Uvedených kritérií objektivity, podľa ktorých postupuje Rada si je vedomý aj účastník konania, ktorý postup Rady v tomto rozsahu nerozporuje.

* * *

Účastník konania odvysielal dňa 5. 3. 2015 v čase od cca 19:00 hod v rámci programovej služby TV MARKÍZA program *Televízne noviny*, konkrétne príspevok s názvom *Podpálil si dom*, ktorý ako uvádza účastník konania divákov informoval, cit.: „o požiari rodinného domu v obci Biňa, ktorý údajne založil jeho vlastný majiteľ, kvôli majetkovým sporom so svojou exmanželkou.“

Nakoľko bol posudzovaný príspevok odvysielaný v rámci spravodajskej relácie, bol účastník konania povinný rešpektovať zákonnú požiadavku vyplývajúcu z § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z., t.j. aby spravodajské programy boli objektívne a nestranné a aby názory a hodnotiace komentáre boli oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Predmetné správne konanie bolo začaté z dôvodu, že moderátor, resp. redaktor vyjadrili v rámci príspevku svoj vlastný názor, týkajúci sa možného páchatel'a trestného činu, ktorý bol predmetom spravodajského príspevku, čím vzniklo dôvodné podozrenie, že v danom spravodajskom programe mohlo dôjsť k neoddeleniu názorov a hodnotiacich komentárov od informácií spravodajského charakteru.

Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v čl. 10. ako aj Ústava Slovenskej republiky zakotvuje pre každého právo na slobodu prejavu. Rovnako však Dohovor ako aj Ústava SR ustanovujú možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií. Sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ nezasahuje do práv a slobôd a právom chránených záujmov iných. V takých prípadoch už je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy môže byť vzhľadom na okolnosti potrebné zasiahnuť do slobody prejavu. Sloboda prejavu teda nemá absolútny charakter.

Z citovaných noriem vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie musí

- vyplývať zo zákona,
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti,
- sledovať legitímny cieľ.

Adjektívum „nevyhnutný“ v zmysle čl. 10 ods. 2 Dohovoru zahŕňa naliehavú sociálnu potrebu, pričom vnútroštátne orgány zmluvných štátov Dohovoru majú určitý rozsah voľnej úvahy na posúdenie jej existencie, a to samozrejme s európskou kontrolou (Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, ďalej „ESLP“ vo veci *Lingens v. Rakúsko*, 8.júl 1986, séria A, č. 103, str. 25, ods. 39). Nevyhnutnosť zároveň znamená nemožnosť dosiahnuť cieľ obmedzenia iným spôsobom. Cieľ obmedzenia predstavuje napr. ochrana práv a slobôd iných, ochrana zdravia, súkromného života a pod. Z toho vyplýva, že pojem „nevyhnutnosť“ v demokratickej spoločnosti sa musí vždy posudzovať *ad hoc* spolu s legitímnym cieľom.

Ústava zakotvuje legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu taxatívne, ako ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov. Prípadná sankcia, bude účastníkovi konania uložená na základe zákona, konkrétne § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. Účelom tohto ustanovenia je práve ochrana práv a slobôd iných. **Podmienka legality a legitimacy je teda nepochybne naplnená.**

Proporcionalitu obmedzenia slobody prejavu je možné vnímať v dvoch rovinách. Prvou je obmedzenie slobody prejavu zakotvením určitých konkrétnych povinností všeobecne záväzným právnym predpisom, v tomto prípade zakotvením ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Keďže zákonodarca využil ústavné splnomocnenie (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR) na zakotvenie tohto obmedzenia formou zákona, je potrebné považovať tento princíp za zachovaný. Rade neprináleží zachovanie proporcionality v tejto rovine skúmať. V tejto súvislosti tiež Rada uvádza, že ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) bolo do zákona č. 308/2000 Z. z. vložené v rámci implementácie Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii. Požiadavka, aby názory odvysielané v spravodajských programoch boli objektívne a nestranné, vyplýva konkrétne z článku 7 ods. 3 predmetného Dohovoru, cit.: „*Prevádzkovateľ vysielať je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.*“

Druhou, je rovina obmedzenia slobody prejavu uplatnením konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade. Túto rovnu skúma Rada prostredníctvom zákonom dovolenej správnej úvahy, ktorá analyzuje intenzitu porušenia zásad objektivity a nestrannosti a povinnosti oddeliť názory a hodnotiace komentáre od informácií spravodajského charakteru na jednej strane a intenzitu príp. obmedzenia slobody prejavu účastníka konania na strane druhej.

V predmetnom príspevku s názvom *Podpálil si dom* okrem iného odznelo, cit.:

Jaroslav Zápala, moderátor: „*V obave, aby nepripadol jeho exmanželke, vzal šesťdesiatročný muž riešenie do vlastných rúk.*“

Marek Šilhavík, redaktor: „*Spor o dom vyriešil pán Michal svojsky. Jednoducho ho podpálil.*“

Ako uvádza účastník konania, cit.: „*Príspevok obsahuje vyjadrenia susedov, veliteľa zásahu, HaZZ Štúrovo ako aj hovorkyne KR PZ v Nitre.*“ Veliteľ zásahu, HaZZ Štúrovo poukázal na pravdepodobnosť úmyselného podpálenia domu, cit.: „*Po lokalizácii sme vlastne našli päť ohnísk, čo nasvedčuje tomu, že to bolo pravdepodobne úmyselne zapálené.*“ Odvysielané vyjadrenie hovorkyne KR PZ v Nitre divákov informovalo o začatí konania vo veci prečinu poškodzovania cudzej veci vrátane vznesenia obvinenia voči šesťdesiatročnému mužovi, cit.: „*Štúrovskí policajti začali trestné stíhanie vo veci prečinu poškodzovania cudzej veci a zároveň z tohto prečinu obvinili šesťdesiatročného muža.*“ Príspevok bol doplnený reakciami susedov, ako aj starostky obce, v rámci územia ktorej sa čin stal, pričom ich obsahom boli vyjadrenia o trestnej minulosti šesťdesiatročného Michala ako aj vyjadrenia o majetkových sporoch medzi Michalom a jeho exmanželkou ohľadne domu.

Názov príspevku („*Podpálil si dom*“) spolu s vyjadrením redaktora („*Spor o dom vyriešil pán Michal svojsky. Jednoducho ho podpálil.*“) a vyjadrením moderátora („*V obave, aby nepripadol jeho exmanželke, vzal šesťdesiatročný muž riešenie do vlastných rúk.*“) odvysielanými v príspevku sú jednoznačným konštatovaním viny šesťdesiatročného muža z podpálenia vlastného domu, pričom zo záznamu vysielania je zrejmé, že prezentovaný záver sa neopiera o oficiálne dostupné informácie ale práve naopak vychádzal len z vyjadrení susedov.

Účastník konania tak prezentuje informáciu o podpálení vlastného domu šesťdesiatročným Michalom obsiahnutú tiež v názve samotného príspevku, ktorý je z hľadiska vnímania samotného diváka najintenzívnejší ako fakt, pričom, ako vyplynulo zo skutkového stavu, t.j. z obsahu odvysielaného príspevku, v čase odvysielania predmetného príspevku prebiehalo vyšetrovanie ohľadne spáchaného trestného činu (Renáta Čuháková, hovorkyňa KR PZ v Nitre: „*Štúrovskí policajti začali trestné stíhanie vo veci prečinu poškodzovania cudzej veci a zároveň z tohto prečinu obvinili šesťdesiatročného muža.*“). Je teda zrejmé, že oficiálne závery z vyšetrovania, a teda ani skutočnosť, že si šesťdesiatročný Michal podpálil vlastný dom sám, nebola preukázaná. V príspevku odznela len informácia o vnesení obvinenia voči Michalovi, v dôsledku čoho jednoznačne stanovisko účastníka konania k otázke viny vzhľadom na prezumpciu nevinu nie je možné v žiadnom prípade považovať za zodpovedajúce existujúcej skutočnosti ako sa domnieva navrhovateľ s poukazom na nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. č. IV. ÚS 107/2010 a IV. ÚS 448/2012, cit.: „*Výroky sú síce do istej miery zjednodušené, avšak ich celkové vyznenie zodpovedalo v reálnom čase existujúcim skutočnostiam.*“

Sporné vyjadrenia prejudikujúce závery vyšetrovania a ako aj prípadného súdneho konania (na toho, kto je obvinený zo spáchania trestného činu sa hľadá ako na nevinného až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia príslušného súdu o jeho vine) sú **evidentne za hranicou prostého zjednodušenia prinášaných informácií, navyše v priamom rozpore s v tom čase existujúcimi skutočnosťami.**

Rovnako ani skutočnosť, že v minulosti bol Michal odsúdený na trest odňatia slobody (Marek Šilhavík, redaktor: „*Muž už v minulosti problémy so zákonom mal. Len prednedávnom sa vrátil z väzenia.*“... Eva Čákvárová: „*Vlani, voľakedy v máji prišiel domov, on bol v base.*“ ...Rudolf Takács:

„Lebo zabil svojho chlapca, zabil tu v tomto dvore.“), neverifikuje jednoznačné tvrdenie účastníka konania o tom, že Michal sa dopustil trestnej činnosti opäť, t.j. podpálil vlastný dom. V prípade sporných vyjadrení sa vzhľadom na prebiehajúce vyšetrovanie jedná o faktami a závermi vyšetrovania nepodložené tvrdenia, majúce tak **charakter subjektívneho hodnotenia danej situácie** založeného len na odvysielaných vyjadreniach susedov, tvrdenia účastníka konania, cit.: „Výroky zodpovedajú celkovému obsahu Príspevku. Je zrejmé, že nešlo o vlastný názor redaktora resp. moderátora, ale uvedená informácia vyplýva z vyjadrenia kompetentnej osoby, ktoré odznelo v Príspevku...Výroky nie sú špekulatívne a sú podporené vyjadreniami susedov, veliteľa zásahu, HaZZ Štúrovo ako aj hovorkyňou KR PZ v Nitre.“, preto považujeme za nepravdivé.

Účastník konania ďalej uvádza, cit.: „Skutočnosti uvedené vo Výrokoch teda vyplývajú z odvysielaných informácií a ani nemajú potenciál zmeniť význam sprostredkovaných informácií..“

Tvrdenie účastníka konania je opäť nepravdivé, nakoľko sporné výroky konštatujúce vinu Michala z podpálenia vlastného domu podstatným spôsobom menia význam sprostredkovaných oficiálnych informácií o stále prebiehajúcom vyšetrovaní predmetného trestného činu.

Povinnosť oddeliť názory a hodnotiace komentáre od informácií spravodajského charakteru zamedzuje neželanému stavu, keď recipient z dôvodu formy prezentácie vníma subjektívne názory príp. hodnotiace komentáre účastníka konania ako spravodajské fakty a teda ich preberá nekriticky a prisudzuje im neopodstatnenú dôležitosť a význam.

Vzhľadom na samotný názov príspevku (*Podpálil si dom*), potvrdený slovami moderátora a redaktora, v rámci ktorých bolo jednoznačne konštatované, že si šesťdesiatročný muž podpálil vlastný dom a vzhľadom na oficiálne informácie a fakty, ktoré boli v čase odvysielania predmetného príspevku známe resp. neznáme, nemožno prisúdiť predmetným vstupom moderátora/redaktora spravodajský charakter, naopak v tomto prípade sa jedná o **výslovne komentatívne prvky**.

Zo záznamu vysielanie je zrejmé, že konštatovanie, že si šesťdesiatročný muž podpálil vlastný dom, **nekorešponduje s v tom čase verifikovanými faktami a v celkovom kontexte príspevku vyznieva ako záver komentatívneho charakteru**, ktorý nemá oporu v skutočnostiach, ktoré boli oficiálne preukázané.

Aby si divák mohol ohľadne otázky, na ktorej zverejnení je verejný záujem, urobiť vlastný názor, je žiadúce aby z informovania o téme samotnej bolo zrejmé, či ide v prípade vysielaním sprostredkovaných informácií len o názor toho, kto informáciu komunikuje alebo o fakt. Znenie ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. preto okrem naplnenia vyššie uvedených kritérií objektívnosti od programu spravodajského typu vyžaduje, aby informácie spravodajského charakteru v ňom obsiahnuté boli oddelené od názorov a hodnotiacich komentárov, ktoré nemajú charakter spravodajskej, faktickej informácie, ako zhodne uvádza účastník konania, cit.: „ZoVR nezakazuje vyjadrovanie názorov a hodnotiacich komentárov v spravodajských a politicko-publicistických programoch. Tieto však musia byť oddelené od informácii spravodajského charakteru.“ pričom v tejto súvislosti poukazuje na absenciu zákonnej úpravy spôsobu oddelenia, cit.: „ZoVR neustanovuje spôsob ako musia byť oddelené.“

Účastník konania ďalej uvádza, cit.: „Z obsahu spravodajských programov je zrejmé, že názory a hodnotiace komentáre obvykle nasledujú na informácie spravodajského charakteru, avšak z ich obsahu má byť divákovi zrejmé, že ide o názor redaktora/moderátora k téme, ktorá je predmetom príslušného príspevku.“, pričom je toho názoru, že odvysielané informácie boli dostatočne presné a názory a hodnotiace komentáre boli oddelené od informácií spravodajského charakteru k čomu uvádza, cit. „Výroky, vyjadrenia moderátora/redaktora sú parafrázou resp. zjednodušením faktov prezentovaných v Príspevku. Výroky boli podľa Vysielateľa oddelené od informácii spravodajského charakteru jednak tým, že v prípade Výroku 1 ho povedal iný moderátor ako aj vzhľadom na použitý jazyk (odľahčený a zjednodušený). Divákovi teda muselo byť zrejmé, že Výroky sú subjektívnym zhodnotením udalostí uvedených v Príspevku.“

V spravodajskom programe je nutné, aby boli recipientovi poskytované nezaujaté a objektívne informácie, pričom od subjektu prezentujúceho spravodajské informácie sa vyžaduje, aby sa v rámci prezentácie spravodajsky relevantných faktov zdržal akýchkoľvek komentárov, hodnotení, či vlastných názorov, ktoré by mohli ovplyvniť úsudok recipienta o zmysle spravodajských informácií či komunikovaných skutočnosti. Pokiaľ by k subjektívnym hodnoteniam objektívne existujúcich skutočností malo v rámci spravodajského programu dôjsť, tieto hodnotenia musia byť od informácií spravodajského charakteru **striktne oddelené**. Táto požiadavka bude **naplnená v okamihu, keď bude pre recipienta všeobecne zrejmé**, že informácie, ktoré budú nasledovať sú subjektívnym hodnotením udalostí, o ktorých bol recipient predtým nezaujatý a objektívne informovaný, čo v prípade údajného nadľahčeného spôsobu prejavu redaktora/moderátora nemožno považovať za naplnené.

Ako vyplýva z písomne zaslaného stanoviska účastníka konania si protirečí, keď tvrdí, že práve z obsahu názorov a hodnotiacich komentárov má byť divákovi zrejmé, že sa nejdená o spravodajské informácie, pričom však v posudzovanom príspevku dôvodí zabezpečenie oddelenia faktov od názorov práve formálnou stránkou prezentovaných názorov spočívajúcou údajne v rozdielnej osobe moderátora v prípade v prvého sporného výroku a odlahčenom a zjednodušenom prejave v prípade oboch sporných výrokov.

Účastník konania si protirečí aj vo vzťahu k tvrdeniu o prítomnosti/neprítomnosti názorov moderátora/redaktora v príspevku, keď na jednom mieste priznáva že sporné výroky sú, cit. „*subjektívnym zhodnotením udalostí uvedených v Príspevku*, avšak na inom mieste uvedené neguje tvrdením, že, cit.: „*nešlo o vlastný názor redaktora resp. moderátora, ale uvedená informácia vyplýva z vyjadrenia kompetentnej osoby, ktoré odznelo v Príspevku*.“ Nakoľko je názor vo všeobecnosti subjektívnym úsudkom o objektívnej skutočnosti, pôsobí argumentácia účastníka konania prinajmenšom zmätočne.

Odhliadnúc od uvedeného, pri sporných vyjadreniach je nepochybne možné hovoriť o prelínaní sa názoru moderátora/redaktora so spravodajskou informáciou. Komentatívne prvky boli vždy bezprostredne naviazané na informáciu spravodajského charakteru, ktorá im predchádzala, resp. bezprostredne po nich nasledovala. Divákovi tak boli faktické informácie podané výrokmi, ktoré zároveň obsahovali aj subjektívne hodnotiace komentáre. Zo znenia ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. je zrejmé, že práve takéto konanie mal zákonodarca pri definovaní tejto povinnosti v úmysle vylúčiť. Na základe prepisu/popisu programu Televízne noviny je tiež zjavné, že predmetný príspevok nebol nijako oddelený od ostatných príspevkov odvysielaných v rámci tohto programu, ktoré mali výhradne spravodajský charakter.

Názory a hodnotiace komentáre budú vždy prepojené s konkrétnymi faktami a preto je samozrejmé, že aj komunikát, ktorého účelom je sprostredkovať (prostredníctvom hodnotiacich komentárov) subjektívny názor vysielateľa, bude obsahovať informácie faktického príp. aj spravodajského charakteru. Z ratia danej povinnosti je však zrejmé, že recipientovi musí byť účel takéhoto komunikátu v spravodajstve jasný a teda mu musí byť zrejmé, že ide o sprostredkovanie názoru a nie faktických, spravodajských informácií. Ako však vyplýva z vyššie uvedenej analýzy ako aj zo záznamu vysielania, z daného príspevku žiadnym spôsobom nevyplýval jeho príp. špecifický charakter.

Uvedené komentáre boli odvysielané v priebehu príspevku, v rámci informácií spravodajského charakteru. Na ich začiatku ani konci **nebol odvysielaný žiadny oddeľovací prvok, či informácia nasvedčujúca tomu, že sa jedná o komentár. Je teda jednoznačné, že predmetný príspevok obsahoval hodnotiace komentáre, pričom tieto neboli oddelené od informácií spravodajského charakteru a účastník konania tak porušil § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.**

Snaha účastníka konania informovať verejnosť o aktuálnych, závažných a v spoločnosti rezonujúcich témach ho nezbavuje povinnosti prinášať informácie v súlade s povinnosťami plynúcimi mu zo zákona č. 308/2000 Z. z.

Účastník konania v závere vyjadrenia cituje rozsudok NS SR zo dňa 21.11.2013, sp. zn. 5Sžo/8/2013, cit. „*Za objektívne spravodajstvo sa považuje také, ktoré je nepredpojaté, vecné. Nestranné, bez pocitov a verné skutočnosti. Vyváženosť sa musí vzťahovať na celkový obsah príspevku, na záujmy všetkých skupín, ktoré medzi sebou v rámci jedného príspevku súťažia o verejnú mienku. (NS SR).*“

Zo znenia predmetnej povinnosti je zrejmé, že výskyt názorov a hodnotiacich komentárov, nie je v spravodajstve (a politickej-publicistike) a priori zakázaný, avšak informácie tohto druhu musia byť od spravodajského obsahu zrozumiteľne oddelené, čím vysielateľ poskytne recipientovi možnosť objektívne a nestranne dané informácie posúdiť. V opačnom prípade nie je možné hovoriť o objektívnom a nestrannom spravodajstve, nakoľko spravodajské informácie sú recipientovi podané jednostranne a neobjektívne a síce z pohľadu vysielateľa.

Na základe vyššie uvedených skutočností je Kancelária Rady toho názoru, že účastník konania odvysielal v rámci svojej televíznej programovej služby TV MARKÍZA program *Televízne noviny*, konkrétne príspevok s názvom *Podpálil si dom* dňa 5. 3. 2015 v čase od cca 19:00 hod **v rozpore s § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z., a to tým, že v príspevku odznegli komentatívne vyjadrenia moderátora/redaktora, ktoré neboli oddelené od informácií spravodajského charakteru.**

Vzhľadom na uvedené nemožno vyhovieť účastníkovi konania a predmetné správne konanie zastaviť, cit.: „*V zmysle uvedeného sa Vysielateľ domnieva, že Príspevok bol spracovaný v súlade s ustanovením § 16 ods. 3 písm. b) ZoVR, t.j. bola zachovaná jeho objektívnosť a nestrannosť... Vysielateľ považuje Príspevok za objektívny a nestranný...Máme teda zato, že Vysielateľ odvysielaním Príspevku nemohol porušiť (a ani neporušil) § 16 ods. 3 písm. b) ZoVR. Na základe uvedeného navrhujeme, aby Rada správne konanie 503/SKO/2015 v celom rozsahu zastavila.*“

Ako vyplýva z analýzy uvedenej vyššie, intenzita porušenia zásad objektivity a nestrannosti bola v tomto prípade pomerne vysoká, keďže účastník konania **neoddelil viaceré komentatívne vyjadrenia od informácií spravodajského charakteru.** Tým, že názor účastníka konania o vine šesťdesiatročného Michala z podpálenia vlastného domu je obsiahnutý už v názve predmetného príspevku, pričom bol opakované potvrdený viacerými výroky v rámci samotného príspevku bez akéhokoľvek oddelenia od spravodajských informácií, mal zásadný vplyv na celkové vyznenie spravodajskej podstaty predmetného programu a pôsobil do značnej miery zavádzajúco, najmä vzhľadom na fakt, že v čase odvysielania predmetného programu, vyšetrovanie ukončené nebolo.

Pri posudzovaní opodstatnenosti zásahu do slobody prejavu je potrebné prihliadnuť i na uloženú sankciu v tom zmysle, či sankcia nie je vzhľadom na sledovaný cieľ neprimerane prísna. Vzhľadom na význam chráneného záujmu a charakter uloženej sankcie [uložená sankcia nie je ani sankciou v pravom (trestnom) slova zmysle, nakoľko sa jedná len o upozornenie na porušenie zákona, ktoré nemá ekonomický dopad na účastníka konania] Rada usudzuje, že zásah do slobody prejavu v danom prípade je primeraný. Takáto forma sankcie nekladie dôraz na represívnu, ale na výchovnú zložku. Rada je toho názoru, že zákonný zásah do slobody prejavu účastníka konania je úplne minimálny a vzhľadom na chránený záujem nevyhnutný.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť pre správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z. ako aj správny poriadok, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správnomu deliktu dokazovať zavinenie, alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

* * *

P o u č e n i e:

Proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. (upozornenie na porušenie zákona) sa v zmysle zákona č. 308/2000 Z. z. nie je možné odvolať.

Rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa § 247 a nasl. OSP.

V zmysle § 52 zákona č. 71/1967 Zb. rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať, je právoplatné a vykonateľné oznámením účastníkovi konania.

* * *

Toto rozhodnutie sa vydáva v troch rovnopisoch:

1x účastník konania

2x Rada pre vysielanie a retransmisiu

Prof. Miloš Mistrík
predseda Rady
pre vysielanie a retransmisiu